

Úvodem

Desátý ročník mezinárodního hudebního kolokvia v Náměšti nad Oslavou, konaného jako doprovodná akce festivalu Folkové prázdniny a zaměřeného především na oblast hudby lidové, etnické, folkové a na široký proud označovaný termínem world music, přivítal v podstatě již tradiční účastníky, a to jak z okruhu přednášejících, tak posluchačů. Všechny spojuje zájem o hudební pole „od folkloru k world music“ i vůle diskutovat o problémech a představit ostatním oblast svého zájmu. Jubilejní náměšťské setkání se neslo v duchu terminologických definicí, medailonů významných osobností i nejrůznějších výrazných počinů hudebního světa. Vše zastřešovalo téma *Od folkloru k world music: Co patří do encyklopedie*.

V diskusi k předchozímu ročníku kolokvia se ukázalo, že mnohé jevy či projevy, ke kterým se účastníci jednotlivých ročníků ve svých příspěvcích vyslovili, doznaly v rychle se měnícím globalizovaném světě proměn a jejich dřívější vymezení či chápání se posunulo. Toto zjištění přivedlo organizátory kolokvia k myšlence návratu k tématu prvního setkání, tedy k osvětlení terminologie, historiografie i důležitých kontextů vztahujících se zejména k tradiční hudbě a její transformaci v celosvětovém fenoménu zvaném world music.

Vznik world music měl nejen své konkrétní příčiny, ať již ryze hudební či společenské v širším slova smyslu (ekonomické, politické ad.), ale nesl se také na vlně kulturního klimatu doby. Postmodernismus konce 20. století byl umocněn rozšířením internetu a globálním propojením světa, což při povrchním pohledu může vést k silné relativizaci původní hudební tvorby a k názoru, že vše je vlastně dovoleno všem. Tento do jisté míry osvobozující pocit však ve své bezbřehosti může mít i svá úskalí: nedostatek poučenosti, rezignaci na hledání, zahlcení množstvím hudebních snah, které sice mohou být poctivé, ale nepřekročí svůj práh.

Desáté náměšťské kolokvium si tedy dalo opačný úkol: představit osobnosti, díla, milníky či trendy, které byly a jsou originální výpovědi ve světě folkloru a world music, které posunuly názorové hranice, prověřil je čas a mohli bychom je zařadit do encyklopedie pro další generace.

Dvoudenní setkání badatelů z akademické obce, hudebních publicistů, redaktorů, hudebníků i zájemců z řad veřejnosti představilo jako každoročně pestrou škálu témat. První den se nesl již pravidelně ve folklorním duchu. Mluvilo se o proměně chápání termínu lid a lidový, o současných etnokulturních tradicích včetně vzniku nových lidových písní, o lidové

hudbě jako zdroji Janáčkovy hudební terminologie, o dluhu české folkloristiky vůči německé lidové písni v českých zemích a osobnostech německých badatelů, kteří této oblasti naopak zasvětili svou činnost. Oblast proměn folkloru ve 20. století reprezentoval příspěvek o průniku lidové a moderní populární hudby na slovenském venkově po druhé světové válce. Druhou existenci folkloru (folklorismus) pak připomenuly medailony dvou výrazných osobností spjatých s propagací českého a moravského folkloru – etnomuzikologa, dudáka, pedagoga, upravovatele lidových písní a organizátora Josefa Režného (1924–2012) a cimbalisty, skladatele, pedagoga, hudebního redaktora a dramaturga Jaromíra Nečase (*1922).

Druhý den náměšťského setkání byl věnován především world music, současné hudbě s tradičními kořeny a všudypřítomné technologii. Mluvilo se o českých festivalech world music a negativních i pozitivních okolnostech, které podmiňují jejich existenci. Důležitá je také úloha silné osobnosti, která přináší informace, ukazuje cestu a inspiruje ostatní: v oblasti world music v českých zemích to je Petr Dorůžka. Proměny chápání world music vyústily v pokus hledání současné definice world music a výsledek debaty najdeme i v tomto sborníku.

Otázkám vývoje technologie se věnovalo několik příspěvků: mluvilo se o proměně hudebních nosičů od vinylu k mp3 a následných změnách hudebního obsahu. Na příkladech aktivit Anglické společnosti pro lidový tanec a hudbu (EFDSS) a dalších subjektů se účastníci dozvěděli o výsledcích využití digitální technologie při současné obrodě tradiční hudby v Anglii. Mluvilo se také o tom, do jaké míry jsou možnosti internetu a současné techniky využívány či nevyužívány hudebníky a fanoušky a jak nás limituje znalost či neznalost angličtiny.

Z tradičně bohatého programu kolokvia se do sborníku nedostaly všechny materiály. Některé by si zasloužily i videopřílohu, jako například živá odpolední debata účastníků kolokvia s britským písničkářem Samem Lee. Umělec mluvil o svém sběru tradičních písní skotských a anglických kočovníků, o svém domově v multikulturním prostředí Londýna, ale také o Gustavu Mahlerovi a jeho pohledu na tradici.

Desátý ročník hudebního kolokvia v Náměšti nad Oslavou potvrdil svou pověst výjimečného a inspirativního setkání. Doufáme, že se něco z jeho atmosféry přeneslo i do stránek tohoto sborníku. Zájemce o hudbu od folkloru k world music zveme na osobní setkání zase příští rok.